<u>ቅጽ ግ.ና.ጥ 97/7 የቤት እንስሳት፣ ንብ የያዙ ቀፎዎች ብዛትና የተዋፅዖ ምርት</u>

ይህ ቅጽ የቤት እንስሳት ብዛትና የማር ምርት መጠን የሚሞላበት ሲሆን በክፍል ሁለት መጀመሪያ ላይ «አዎን» ለመለሱት መጠይቁ ይሞላል:: በጥያቄ 1 የዳልጋ ከብቶች ጠቅላላ ብዛታቸው ይሞላና ከነዚሁ ውስጥ የወንዶችና የሴቶች ብዛት ደግሞ እንደቅደም ተከተላቸው ይሞላል:: ከፊደል ሀ-ረ ለተዘረዘሩት የዳልጋ ከብቶች በየእድሜ ክልላቸውና አገልግሎታቸው አንፃር ጠቅላላ በዛታቸውንና የወንድና የሴት ከብቶች ብዛት መሞላቱን ማገናዘብ ያስፈልጋል:: በተመሳሳይ ጥያቄ 2፣3፣4፣5፣6፣7፣ ጠቅላላ ብዛታቸው፣ የወንድና የሴት ብዛት እንዲሁም በየእድሜያቸውና አገልግሎታቸው ለበጎች፣ ለፍየሎች፣ ለጋማ ከብቶች፣ ለግመሎች መጠይቆች መሞላቱን ማረጋገጥ ተገቢ ነው:: በጥያቄ 8 ጠቅላላ የዶሮዎች ብዛት በአገልግሎት ዓይነትና በዝርያ ተለይተው መሞላታቸውንና ድምራቸው እኩል መሆኑንም ማረጋገጥተገቢ ነው:: በጥያቄ 9 ንብ የያዙ ቀፎዎች በየምድባቸው ከተሞላ በኋላ ጥያቄ 14 ደግሞ የማር ምርት መጠን በኪ.ግ ይሞላል:: ጥያቄ 10 የወተት ላሞችና ግመሎችን የሚመለከት ሲሆን ከሀ-ሸ ያሉትን ጥያቄዎች ተጠይቀው መሞላታቸውን እንዲሁም ጥያቄ 11 የእንቁላል ምርት (ብዛት) ጥያቄ 12 ደግሞ አማካኝ የእንቁላል መጣያ ወቅት በቀን በዝርያ አይነት መሞላቱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል:: እንደዚሁም ጥያቄ 13 ባለፉት 12 ወራት የአንድ ዶሮ የእንቁላል አማካይ መጣያ ወቅት በዝርያ ዓይነት ተጠይቆ መሞላቱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል:: በጥያቄ 15 በዓምድ 2 ከተዘረዘሩት የቤት እንስሳት ዓይነት በዓመቱ ውስጥ የተወለዱ ካሉ ብዛታቸው በጾታ ተለይቶ በዓምድ 3 እና 4 እንደዚሁም አጠቃላይ ብዛት/ድምር በዓምድ 5 መሞላቱን ማረጋገጥ:: ጥያቄ 16 በዓምድ 2 ላይ ለሰፈሩት የቤት እንስሳት ዓይነት በዓምድ 3 ክትባት የተደረገላቸው ብዛት፣ በዓምድ 4 በበሽታ የሞቱት ብዛት፣ በዓምድ 5 ሕክምና የተደረገላቸው ብዛት፣ በዓምድ 6 በበሽታ የተጠቁ ብዛት፣ በዓምድ 7 በሌላ ምክንያት የሞቱ ብዛት በጾታ ተለይተው ይሞላና በዓምድ 8 ደግሞ ጠቃሚ አስተያየቶች መስጠታቸውን ማረጋገጥ:: በጥያቄ 17 ዓምድ 2 ለተዘረዘሩት የመኖ ዓይነቶች በዓምድ 3 መልሱ «አዎን» ከሆነ በዓምድ 4 መጠኑ በመቶኛ በዓምድ 5 ደግሞ የመኖ ምንጭ መሞላቱን ማረጋገጥ ተገቢ ነው::

ቅጽ ግ.ና.ጥ 97/8ሀ በጊዜያዊ ሰብሎች (አትክልትና ሥራሥርን ጨምሮ) የተያዙ ማሳዎች ዝርዝር የእርሻ ሥራ አጠቃላይ ሁኔታ እና የስፍት ልኪ ውጤት

ይህ ቅጽ ከቅጽ ግ.ና.ጥ-97/3ሀ ጋር ተመሳሳይ ስለሆነ በሥሩ የተዘረዘሩትን ሐሳቦች በመጠቀም እርማት ማካሄድ ይቻላል:: ነገር ግን የፖርስልና የማሣ ቁጥር አሰጣጥ ከቅጽ 97/3ሀ፣3ለ፣ 3ሐ፣ እና 3መ ጋር የማይገናኝ ስለሆነ ተከታታይነቱን ማገናዘብ አስፈላጊ አይደለም::

ቅጽ ግ.ና.ጥ 97/8ለ በድብልቅ ሰብሎች የተያዙ ማሳዎች ዝርዝርና የእርሻ ሥራ አጠቃላይ ሁኔታ እና የስፋት ልኪ ውጤት (በበልግ ወቅት)

ይህ ቅጽ ከቅጽ ግ.ና.ጥ97/3ሐ ጋር ተመሳሳይ ሲሆን በዚህ ቅጽ ግን በድብልቅ የተያዙ ቋሚ ሰብለች የማይመዘገቡ መሆኑን መገንዘብ ያስፈልጋል:: መረጃው የሚሞላው በድብልቅ የተያዙ ጊዜያዊ ሰብሎችን አስመልክቶ ሲሆን የፖርሰልና የማሣ ቁጥር ከቅጽ 97/8ሀ ጋር ተከታታይነቱን የጠበቀ መሆን ይኖርበታል::

በስህተት መረጃ ሲመዘገብ የሚያመጣውን ችግር የሚያሳይ ምሣሌ

በአንድ ወረዳ ውስጥ በተመረጠ አንድ የቆጠራ ቦታ ውስጥ የሚገኝ መረጃ ሰብሳቢ በቆጠራ ቦታው ውስጥ በናሙና የተመረጡ የግብርና ይዞታ ያላቸውን ቤተሰቦች ጠቅላላ የቀንድ ከብቶች ብዛት ሲመዘግብ በአራት ቤተሰቦች ከዚህ እንደሚከተለው ስህተት ተፈጸመ እንበል፣

የባለይዞታ ተራ.ቁ.	መመዝገብ የነበረበት	የተመዘገበው	የባለይዞታ ተራ.ቁ.	መመዝገብ የነበረበት	የተመዘገበው
1	6	6	15	7	7
2	5	8	16	6	6
3	9	9	17	5	5
4	2	2	18	1	1
5	3	3	19	7	7
6	1	1	20	2	3
7	0	0	21	1	1
8	7	9	22	5	5
9	5	5	23	8	8
10	4	4	24	3	3
11	2	2	25	2	2
12	1	1	26	3	8
13	5	5	27	9	9
14	6	6	28	1	1
			ድምር	116	127

ከላይ እንደታየው የ2ኛ፣ 8ኛ፣ 20ኛ እና 26ኛ ባለይዞታዎች ቀንድ ከብት ቁጥር መረጃ ሲመዘገብ ስህተት በመፈጠሩ አጠቃላይ ድምሩ ላይ የ11 ለውጥ አስከትሏል:: በመሆኑም ድምሩን ከ116 ወደ 127 ከፍ ያደርገዋል:: ይህ ቁጥር በዚህ አንፃር ሲታይ ትንሽ ሊመስል ይችላል:: ነገር ግን በተመረጠው የቆጠራ ቦታ ውስጥ 160 የግብርና ቤተሰቦች፣ 25 ናሙና ቤተሰቦች በወረዳው ውስጥ የተመረጠ 5 የቆጠራ ቦታዎች በኖሩ እንዲሁም የቆጠራ ቦታው የመመረጥ እድል 0.00216 ቢሆን በተፈጠረው ስህተት የተነሳ በቆጠራ ቦታው ስሌቱ 619 መሆን ሲኖርበት ወደ 677 ከፍ ይላል:: የዚህ ልዩነት 58 ነው:: በተመሳሳይ ሁኔታ በወረዳ ደረጃ ሲሰላ ግምቱ 11457 መሆን ሲኖርበት ቁጥሩ ወደ 12534 ከፍ ይላል:: የዚህም ልዩነት 1086 ይሆናል ማለት ነው:: እንግዲህ በተፈጠረው ስህተት ሳቢያ የሚመጣው ችግር ምን ያህል የገዘፈ እንደሆነ እንደሆነ ከዚህ ምሣሌ መረዳት ይቻላል::

5. መልስ ያልተሰጣባቸውንና ተመሳሳይ ሁኔታዎችን በሚመለከት

5.1 « መልስ ያልተሰጠባቸው» ማለት ምን ማለት ነው ?

እንደሚታወቀው ይህ ጥናቱ የሚከናወነው በናሙና አመራረጥ ላይ በመመስረት ነው:: እያንዳንዱ የተመረጠ ባለይዞታ/ወይም ማሣ/ ብዙ ያልተመረጡ ባለይዞታዎችን/ማሣዎችን የሚወክል መሆኑ ታውቆ ለተመረጠው ባለይዞታ/ማሣ የቃለ መጠይቁ/ተጨባጭ የመረጃ አሰባሰቡ በትክክል መካሄዱን ማረጋገጥ ያስፈልጋል:: ለእያንዳንዱ የተመረጠ ባለይዞታም ሆነ ማሣ በቃለ መጠይቅ /በተጨባጭ/ ለጥናቱ የሚያስፈልገው መረጃ በሙሉ መሰብሰቡን ማረጋገጥ ለሥራው ጥራት ትልቅ አስተዋጽኦ አለው:: መረጃ ሰብሳቢውን ይህንን ተግባራዊ ለማድረግ የተለያዩ ችግሮች ሊያጋጥመው ይችላል:: መረጃ ሰብሳቢው በአንዳንድ የተመረጡ ባለይዞታዎች /ማሣዎች/ የሚፈለገውን መረጃ ሙሉ በሙሉ ለማግኘት ባለመቻሉ የተተው ጥያቄዎችና «መልስ ያልተሰጠባቸው» ይባላሉ:: ከመስክ ተቆጣጣሪው ዋና ዋና ተግባራት አንዱ ይህን ዓይነት መልስ ያልተሰጠባቸውን ምክንያቶች በተቻለ መጠን መቀነስ ይሆናል:: መልስ ያለማግኘት በብዙ ምክንያቶች ሊፈጠር ይችላል:: ነገር ግን ዋና ዋናዎቹ የሚከተሉት ናቸው::

1. መረጃ ሰብሳቢው የተመረጠውን ወይም ለቃለ መጠይቅ የሚፈለገውን ባለይዞታ መኖሪያ ቤቱ ማግኘት ያለመቻል፣

2. የተመረጠው ባለይዞታ ቃለ መጠይቅ እንዲደረግለት ያለመፈለግ ወይም ከተመረጠው ማሣ ላይ አስፈላጊው መረጃ እንዳይሰበሰብ መቃወም፣

5.2 <u>መልስ ያልተሰጠባቸውን በሚመለከት አጠቃላይ መመሪያ</u>

ሀ/ መልስ ያልተሰጠባቸው ብዙውን ጊዜ የሚፈጠረው ከመረጃ ሰብሳቢው ድክመት ወይም ጥረት ያለማድረግ ነው:: ስለዚህ ይህንን በሚመለከት የመስክ ተቆጣጣሪው አስፈላጊ የሆነውን ቁጥጥር በማድረግ የመረጃ ሰብሳቢውን ሥራ መከታተል አለበት:: በመመሪያው መሠረት ለተመረጡት ባለይዞታዎች ቃለ መጠይቅ መደረጉንና ለተመረጡት ማሣዎች አስፈላጊው መረጃ በመረጃ ሰብሳቢው መሰብሰቡን ተቆጣጣሪው ማረጋገጥ አለበት::

ለ/ በናሙና ያልተመረጠ ባለይዞታን ተመርጦ መረጃ ባልተሰበሰበበት/ መልስ ባልሰጠ ባለይዞታ መተካት ለችግሩ መፍትሄ ስለማይሆን በፍጹም መደረግ የለበትም:: ስለዚህ ይህንን በጥብቅ መከታተል የመስክ ተቆጣጣሪው ኃላፊነት ይሆናል::

ሐ/ «መልስ ያልተሰጠባቸውን» ጥያቄዎች ለመቀነስ ወይም እንዳይኖሩ ለማድረግ ዋናው መፍትሄ የተመረጠውን ባለይዞታ ለማግኘት በተቻለ መጠን ተደጋጋሚ ጉብኝት ማድረግ ያስፈልጋል:: በተለይ የተመረጠው ባለይዞታ እቤቱ የማይገኝ ከሆነ ቢያንስ ሦስት ቀጠሮ በመውሰድ ጉብኝት ማድረግ ያስፈልጋል:: በአጠቃላይ የመረጃ መሰብሰቡ ሥራ አልተሳካም ወደ ሚለው ውሣኔ ላይ መረጃ ሰብሳቢው ከመድረሱ በፊት ተደጋጋሚ ጉብኝት ያደርጋል ማለት ነው:: ተደጋጋሚ ጉብኝት ማለት የተመረጠውን ባለይዞታ ለማግኘት የሚደረግ ጉብኝት ነው:: በተደጋጋሚ ጉብኝት ጊዜ የሚፈለገውን ሰው መቼና የት እንደሚገኝ አስቀድሞ ማወቁ በመስክ ሥራ ጊዜ በተደጋጋሚ ጉብኝት ያለአግባብ የሚባክን ጊዜን ያድናል::

መ/ መልስ ስላልተሰጠባቸው ጥያቄዎች ማወቅ ለጥናቱ ስለሚረዳ / ለምሣሌ፣ የባለይዞታው አለመገኘት ወይም መልስ መስጠትን መቃወም / የመስክ ተቆጣጣሪው ለኃላፊው ሁኔታውን ማሳወቅ አለበት::

ሠ/ አስቸጋሪ በሆኑ ነጥቦች ላይ የቃለ መጠይቅ መልስ ለማግኘት የመስክ ተቆጣጣሪው ወደ መስክ መሄድ አለበት፡፡

ረ/ መልስ ያልተሰጠባቸውን በሚመለከት በአንዳንድ ቦታ በአማካይ በጣም ሊበዛ ይችላል /ለምሣሌ፣ ባለይዞታውን ባለማግኘት ወይም ብዙ ባለይዞታዎች ቃለ መጠይቅ መደረጉን ሲቃወሙ/ በዚህ ጊዜ የችግሩን አሳሳቢነት በመግለጽ ለኃላፊው ሁኔታውን አሳውቆ ይህንኑ አካባቢ እንዲጎበኘው ማድረግ የመስክ ተቆጣጣሪው ኃላፊነት ነው፡፡ ከዚህ በተጨማሪም ጥንቃቄ የተሞላው ምዝገባ ማካሄድ፣ መረጃ ሰብሳቢው መረጃውን በመሰብሰብ ረገድ ተደጋጋሚ ጉብኝት በማድረግ የተቻለውን ሁሉ መሞከሩን ማረጋገጥ፣ የመረጃ ሰብሳቢው በቅርብ ሆኖ መረጃውን ለመሰብሰብ የሚያደርገውን ጥረት መከታተል አስፈላጊም ሲሆን መርዳት፣ መረጃ ሰብሳቢው ከብዙ ሙከራ በኋላ መረጃ መሰብሰቡ የማይሳካለት ከሆነ የመስክ ተቆጣጣሪው እራሱ መሞከር የግብርና ጥናቱን የመስክ ሥራ የተሳካ ያደርገዋል ተብሎ ይገመታል፡፡

5.3 ባለይዞታውን በተመረጠው ቆጠራ ቦታ ማግኘት ያለመቻል

የተመረጠው ባለይዞታ በቃለ መጠይቁ ጊዜ መገኘቱን ማረጋገጥና አስፈላጊ የሆኑትን መመሪያዎች ለመረጃ ሰብሳቢው መስጠት የመስክ ተቆጣጣሪው ተግባር ነው፡፡ ለምሣሌ፣ መንገድ መሪ፣ አስተርጓሚ ... ወዘተ ተደርጎ የተመረጠው ባለይዞታን መረጃ ሰብሳቢው ላያገኘው ይችል ይሆናል፡፡ ከእንደዚህ ዓይነት ያልተሳካ ተደጋጋሚ ጉብኝት በኋላ መረጃ ሰብሳቢው ጉዳዩን ለመስክ ተቆጣጣሪው ማሳወቅ እንዳለ በት ተገልጿል፡፡ በዚህ ጊዜ፣

ሀ/ የተመረጠው ባለይዞታ የት፣ መቼ እንደሚገኝ መረጃ ሰብሳቢው በቂ መረጃ መሰብሰቡንና በመረጃው መሠረት የሚቻለውን ሁሉ አድርጎ ባለይዞታውን ሊያገኘው አለመቻሉን ማረጋገጥ፣ ከዚያ በኋላም ያላሰለሰ ጥረት በተጨማሪ ቆጣሪው እንዲያደርግ ማድረግ፣

ለ/ መረጃ ሰብሳቢው ባለይዞታውን በመመሪያው መሠረት መምረጡን ና ጉብኝቱም በትክክል ማድረጉን ማረጋገጥ፣

ሐ/ በሁለተኛ ደረጃ በተጠቀሰው ዘዴ ካልተሳካ ባለይዞታውን ለማግኘት የመስክ ተቆጣጣሪው እራሱ ጥረት ማድረግ ጉብኝቱ እንዲሳካ ማድረግ፣ በመጨረሻ እንደዚህ ግይነት ችግር በመስክ ላይ በተደጋጋሚ ከታየ የመስክ ተቆጣጣሪው ሁኔታውን ለኃላፊው ማሳወቅ ወይም የተመረጠው ቆጠራ ቦታ የሚገኝበት ገበሬ ማህበር ሊቀመንበርን ዕርዳታ መጠየቅ በአንዳንድ ምክንያት በናሙና በቆጠራ ቦታ ምንም ባለይዞታ ሊገኝ ካልቻለ /በፀጥታ ምክንያት፣..ወዘተ/ ሁኔታውን ለዋናው መ/ቤት ማሳወቅ በጣም አስፈላጊ ነው::

5.4 <u>የተመረጠው ባለይዞታ ከተገኘ በኂላ የሚኖረው ሁኔታ</u>

ሀ/ <u>መረጃውን ሰብስቦ ማጠናቀቅ፣</u> ባለይዞታው ከተገኘ በኂላ ቃለ መጠይቁን በማድረግ ማሣ በመለካት ወይም ሰብል አጨዳውን አስመልክቶ መረጃ ሰብሳቢው መረጃ የመሰብሰብ ሥራውን ያጠናቅቃል::

ለ/ <u>ተቃውሞ፣</u> አንዳንድ ጊዜ የተመረጠው ባለይዞታ ቃለ መጠይቅ መደረግ ወይም ማሣውን ማስለካት ላይፈልግ ይችላል:: ባለይዞታው ለግብርና ናሙና ጥናቱ የመተባበሩ ፍላጎት በመረጃ ሰብሳቢው አቀራረብ ላይ ይወሰናል:: መረጃ ሰብሳቢው ለተመረጠው ባለይዞታ መጀመሪያ እራሱን በትህትና ማስተዋወቅ፣ ጥናቱን ዓላማ ግልጽ በሆነ መንገድ ማስረዳትና የሚሰበሰበው መረጃ ሚስጥራዊ ሆኖ የሚቆይ መሆኑን መግለጽ አለበት:: ከዚህ በኃላ ባለይዞታው ቃለ መጠይቁን፣ የማሣውን ልኪና የሰብል አጨዳውን የሚቃወም ከሆነ ሁኔታውን መረጃ ሰብሳቢው ለመስክ ተቆጣጣሪው ማሳወቅ አለበት:: የተመረጠው ባለይዞታ ተቃውሞ እንደመጨረሻ ውጤት መወሰድ የለበትም:: ሰዎች:: ለመቃወም ብዙ ምክንያቶች ይኖሩዋቸዋል:: ከነዚህም አብዛኛዎቹ ትህትና በመላውና ትክክለኛ በሆነ አቀራረብ ሊቃለሉ የሚችሉ ስለሚሆኑ በዚሁ መንገድ መቅረብ ሁኔታውን ሊያሻሽለው ይችላል:: ከተቻለ የአካባቢውን ሕዝባዊ ድርጅቶች ተጠሪ እንደ የገበሬ ማህበሩ ሊቀመንበር ... ወዘተ/ ይዞ በመሄድ የተቃወመውን ባለይዞታ በማሳመን እገዛ ሊያደርጉ ይችላሉ::

5.5 የተመረጠው ባለይዞታ እቤቱ ከሌላ

በመረጃ አሰባሰቡ ወቅት የሚፈለገው ወይም የተመረጠው ባለይዞታ እቤቱ አለመገኘት ብዙ ጊዜ የሚያጋጥም ችግር ነው፡፡ በዚህ ጊዜ መረጃ ሰብሳቢው ባለይዞታውን ለማግኘት ሌላ ቀጠሮ መያዝ ይኖርበታል፡፡ ሁኔታውን በማስታወሻው ላይ በማስፈር ባለይዞታው ቃለ መጠይቅ ያልተደረገለት ለመሆኑ ምልክት ማድረግ ያስፈልጋል፡፡

5.6 በተለያዩ ምክንያቶች ስላልተጠናቀቀ/ ስላልተሟላ መረጃ

መረጃዎች በተለያዩ ምክንያት ላይጠናቀቁ ወይም ላይሟሉ ይችላሉ፡፡ ከእነዚህም መካከል የሚከተሉት ዋና ዋናዎቹ ናቸው፡፡

1. በመረጃ ሰብሳቢው የአያያዝ ጉድለት አንዳንዶቹ ቅጾች ከመሀል ተነጥለው ሲጠፉ፣

2/ የተመረጠው ባለይዞታ አንዳንድ ጥያቄዎችን ለመመለስ ፈቃደኛ ሳይሆን ሊቀር፣

3/ ቃለ መጠይቁ ከመጠናቀቁ በፊት አንዳንድ ያለመግባባት በመሀል ከተፈጠረና ቃለ መጠይቁ ከተቋረጠ፣

ስለዚህ መረጃ ሰብሳቢው ማንኛውንም ቅጽ ይሁን መጠይቅ በሚገባ መጠናቀቁን ማረጋገጥ ሲኖርበት ያልተጠናቀቀ ካለ ለተደጋጋሚ ጉብኝት በያዘው ቀጠሮ መሠረት ማጠናቀቅ ይገባዋል፡፡ ሆኖም ተደጋጋሚ ጉብኝት ማድረግ የማይቻል ከሆነ ሁኔታውን ለመስክ ተቆጣጣሪው ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡

በተጨማሪም የመስክ ተቆጣጣሪው በቅጾቹ ላይ አንዳንድ እርምት በሚሰጥበት ጊዜ ያልተጠናቀቁ ቅጾች እንዲጠናቀቁ ማድረግ አለበት፡፡ የመስክ ተቆጣጣሪው ያልተጠናቀቁ ቅጾች በሚያጋጥሙበት ጊዜ መረጃውን ከመረጃ ሰብሳቢው ማግኘት የሚቻል ከሆነ እዚያው እንዲጠናቀቅ ማድረግ ሲገባው መረጃው አስፈላጊ የሆነና ከመረጃ ሰብሳቢው የሚገኝ ካልሆነ ሌላ ቀጠሮ ከባለይዞታው ጋር ይዞ መረጃ ሰብሳቢው መረጃውን እንዲያሟላ ማድረግ አለበት፡፡

6. ጥናቱ ከመጠናቀቁ በፊት የሚከናወኑ ተግባራት

1. እያንዳንዱ መረጃ ሰብሳቢ የጥናቱን ሥራ እንደፈጸመ መረጃዎች ያልተሰበሰበለት ወይም በከፊል ብቻ የተሰበሰበለት በናሙና የተመረጠ ቤተሰብ ወይም ባለይዞታ እንዳይኖር ቅጾችን በጥንቃቄ እንዲመረምርና ከተሞሉት መጠይቆች ጋር እንዲገናዘብ መመሪያ መስጠትና ይህንን ማድረጉን መቆጣጠር ያስፈልጋል፡፡ ያልተሸፈነ ወይም በከፊል መረጃ የተሰበሰበለት ቤተሰብ ወይም ባለይዞታ ካለ በአስቸኳይ እንዲጠናቀቅ ማድረግና እንደዚሁም የተሞሉትን መጠይቆች አንድ በአንድ በማየት በትክክል መሞላታቸውን እንዲያረጋግጡ ማድረግ ይገባል፡፡

2. ተቆጣጣሪዎች የሞሉት መጠይቆችም በናሙና ከተመረጡት ቤተሰቦችና ባለይዞታዎች ዝርዝር ጋር ሙሉ በሙሉ የሚገናዘቡ መሆኑን በማስተያየት በናሙና የተመረጡት ባለይዞታዎች ያልተዘለሉ መሆኑን ማረጋገጥ አለባቸው፡፡ ያልተሸፈኑ ባለይዞታዎች መኖራቸውን ከተረጋገጠ የሚመለከታቸው መረጃ ሰብሳቢዎች ባለይዞታው ድረስ ተመልሰው መረጃዎች እንዲሰበሰቡ ማድረግ ይገባል፡፡

3. በመጨረሻም እያንዳንዱ ተቆጣጣሪ ከእያንዳንዱ መረጃ ሰብሳቢ የተረከባቸውንና በእጁ ያሉንትን የተሞሉ ቅጾች፣ ሌሎች ዶክሜንቶችንና ማቴሪያሎች ብዛትና ዓይነታቸው ለመረካከቢያ የተዘጋጁትን ቅጾች በመጠቀም መረካከብና ለኃላፊው ጽ/ቤትም ተቆጣጥሮ በፊናው ማስረከብ አለበት፡፡

7. በመረጃ ሰብሳቢዎች ላይ ሊታዩ የሚችሉ ጉልህ ድክመቶችና መወሰድ የሚኖርባቸው እርምጃዎች

አብዛኛዎቹ መረጃ ሰብሳቢዎች በታታሪነትና በታማኝነት እንደሚሰሩ ይታመናል፡፡ ጥሩ አመራርና ቁጥጥር ከተደረገላቸው የመረጃ አሰባሰቡ ሥራ በታቀደው መሠረት በጥራትና በፍጥነት ሊጠናቀቅ ይችላል፡፡ ሆኖም ችግርን በመፍታት ፈንታ ችግር የሚፈጥሩ፣ ሥራን የሚያድበሰብሱና በሐቅ የማይሰሩ መረጃ ሰብሳቢዎች አልፎ አልፎ ሊያጋጥመ ይችላሉ፡፡ በመሆኑም ከዚህ በታች የተመለከቱትና የመሳሰሉት ድክመቶች በመረጃ ሰብሳቢዎች ላይ እንዳይታዩ በጥብቅ መከታተልና መቆጣጠር የእያንዳንዱ ተቆጣጣሪ ኃላፊነት ነው፡፡

1. አንዳንድ መረጃ ሰብሳቢዎች ከተሰጠው መመሪያ ውጭ ከቤት /ከይዞታ ይዞታ/ በመዘዋወር ትክክለኛ መረጃዎችን በመሰብሰብ ፋንታ የሐሰት መረጃዎችን በመጠየቁ ላይ ሊሞሉ ይችላሉ። ይኸውም በሰዋራ ወይም በአስቸጋሪ ቦታ ውስጥ በመሆናቸው ቤቶችን የመዝለልና በትክክል ያለመሸፈን ድክመት ሊታይ ይችላል። እዚህም ላይ ስለአልታወቀና ስለፈጠራ ቤተሰቦችና አባላት የፈጠራ መረጃዎችን የመሰብሰብ አሰራር ሊኖር ይችላል። በመሆኑም ትክክል ያልሆነ ሥራ ሲሠራ የተገኘን መረጃ ሰብሳቢ ተቆጣጣሪው በጥብቅ መቆጣጠርና ለኃላፊው ማሳወቅ አለበት።

2. አንዳንድ መረጃ ሰብሳቢዎች ለጥናቱ ባላቸው ኃላፊነት የተነሳ በድፍረት ገንዘብ ወይም የመሳሰሉ ጥቅሞችን በመጠየቅና በማስገደድ ከባለይዞታዎች ለማግኘት ይሞክሩ ይሆናል። በእንደዚህ ዓይነት የተጠረጠረና የተረጋገጠበት መረጃ ሰብሳቢ አስፈላጊው እርምጃ እንዲወሰድበት ለኃላፊው ማሳወቅ አለበት።

3. አንዳንድ መረጃ ሰብሳቢዎች ከጥናቱ ሥራቸው በተጨማሪ ዕቃዎችን ከከተማ ወደ ገጠር በመውሰድ በመሸጥና በመለወጥ ተግባር ላይና በመሣሰሉት ተግባሮች ላይ ይሰማሩ ይሆናል። ይህም የጥናቱ ሥራ የሚያደናቅፍና የሚያጓትት ስለሆነ እንዲህ የሚያደርጉትን መረጃ ሰብሳቢዎች አስፈላጊው እርምጃ እንዲወሰድባቸው ለኃላፊው ማሳወቅ አለበት።

4. አንዳንድ መረጃ ሰብሳቢዎች በጥናቱ በሚሳተፉበት ወቅት መልካም ሥነ ምግባር የጎደለው ባህርይ ሊያሳዩ ይችላሉ። ይህም ፈጽሞ ሊሆን የማይገባው ሁኔታ ስለሆነ እንደዚህ ዓይነት ባህርይ ያሳየውን መረጃ ሰብሳቢ መምከርና ማስጠንቀቅ ያስፈልጋል።

እነዚህንና የመሣሰሉትን ድክመቶች በእንጭጩ ለመቅጨትና ለማስተካከል የሚቻለው ገና የጥናቱ ሥራ ከተጀመረበት እለት ጀምሮ እስከ መጨረሻው ድረስ ሳይታክቱ ትጋት የተሞላበት ቁጥጥርና ክትትል በማድረግ ብቻ ነው። በዚሁ መሠረት እያንዳንዱ ተቆጣጣሪ ድርሻውን እንዲወጣ ከፍተኛ ኃላፊነት ተጥሎበታል።

1997 ዓ.ም. የሰብል ትንቢያ ናሙና ጥናት የኤዲቲንግ አጭር መመሪያ

1. መግቢያ

የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን በ1997 ዓ.ም. በመስከረም ወር የሰብል ትንበያ ጥናት ያካሔዳል።

በዚህም ጥናት በተመረጡ የቆጠራ ቦታዎች የሰብል ሁኔታ ግምገማ እና የእርሻ ሥራ አጠቃላይ ሁኔታ የሚያመለክቱ ስታቲስቲካዊ መረጃዎች ይሰበሰባሉ። እነዚህንም የሚሰበሰቡ መረጃዎች ወደ ባለሥልጣኑ መስሪያ ቤት በማምጣት የመረጃ ማቀናበር ስራና የሪፖርት ዝግጅት ስራ ይከናወናል። ከመስክ የተሰበሰቡ መረጃዎች ወደ መስሪያ ቤቱ ከመምጣታቸው በፊት በመስክና በቢሮ መጠነኛ የኤዲቲንግ ስራ በመስክ ተቆጣጣሪዎች አማካኝነት ይደረጋል።

ስለዚህ በዚሁ ስራ የሚሳተፉ የመስክ ስራ ተቆጣጣሪዎች አንድ አይነት የአሠራር መመሪያ እንዲከተሉ ይህ የኤዲትንግ መመሪያ ተዘጋጅቷል። መረጃ የተሞላባቸው የሰብል ሁኔታ ግምገማ ቅጾች የኤዲትንግ መመሪያ ከዚህ እንደሚከተለው ቀርቧል።

2. ትርጉም

ኤዲቲንግ ማለት በተሰጠው መመሪያ መሠረት የተሰበሰበው መረጃ አስፈላጊውን እርምት ማድረግ ነው። በሰብል ትንበያ ጥናት የተሰበሰቡትን መረጃዎችን ኤዲት ማድረግ የመረጃውን አሰባሰብ ጥራት ለመገምገምና እንዲሁም ስህተቶችን የሚቃረኑ መረጃዎችን ፣ ሳይሞሉ የቀሩ መረጃዎችን አሰባሰብ ጥራት በማረም የመረጃውን ጥራት ለማሻሻል ይረዳል።

የመስክ ስራ ተቆጣጣሪው ይህንን ስራ በሚያከናውንበት ወቅት ለጥናቱ በተዘጋጀው መመሪያ መሠረት መሞላቱን ማረጋገጥ አለበት።

1. የቅጽ ሲ.ት.ጥ 97/2 የሰብል ሁኔታ ግምገማ

ክፍል 1 የአካባቢ መለያ

ዓምድ 1-5 ክልል ፣ ወረዳ፣ የገ/ማህበር ስምና የቆጠራ ቦታ ቁጥር ከቅጽ ግ.ና.ጥ 97/1 ከዓምድ 1-5 ተወስዶ መሞላቱን ማረጋገጥና በተሰጡት ክፍት ቦታዎች ውስጥ ለቅ/ቤቱ ከተሰጠው ኮድ መመሪያ ትክክለኛው ኮድ መሞላቱን ማረጋገጥ።

ዓምድ 6 የሰብል ስም፡- በዚህ አምድ በመረጃ ሰብሣቢው መመሪያ በሠንጠረዥ 1 የተገለፁት የሰብል አይነቶች ከቅጽ ግ.ና.ጥ 97/3ሀ ወይም 3ሐ በትክክል ከተመረጡት 25 የግብርና ቤተሰቦች ለሚገኙ ባለይዞታዎች በሙሉ መተላለፋን እና ትክክለኛው ኮድ መሞላቱን ማረጋገጥ፡፡

ክፍል 2 የሰብል ሁኔታ ግምገማ/በመኸር ወቅት/

ዓምድ 1 ተራ ቁጥር፡- በዚህ ዓምድ ተራ ቁጥር ከ01 በመጀመር ተሞልቷል፡፡

ዓምድ 2 የባለይዞታው ስም ፡- በክፍል 1 ዓምድ 6 የተመዘገበው ሰብል በማሳዎቹ ላይ ያለው ባለይዞታ ስም ከቅጽ ግ.ና.ጥ 97/1 ክፍል 2 ዓምድ 4 መተላለፋን ማረጋገጥ፡፡

ዓምድ 3 የቤተሰብ መለያ ቁጥር ፡- ከላይ በዓምድ 2 የተመዘገበው ባለይዞታ የቤተሰብ መለያ ቁጥር በትክክል ከቅጽ ግ.ና.ጥ 97/1 ክፍል 2 ዓምድ 1 መተላለፋን ማረጋገጥ፡፡

ዓምድ 4 የባለይዞታው መለያ ቁጥር ፡- ከላይ በዓምድ 2 የተመዘገበው ባለይዞታ በዚህ ዓምድ የተሞላለት የባይዞታ መለያ ቁጥር ከቅጽ ግ.ና.ጥ 97/1 ክፍል 2 ዓምድ 3 መተላፋን ማረጋገጥ፡፡

ዓምድ 5 የማሳዎች ብዛት ፡- ከላይ በዓምድ 2 የተመዘገበው ባለይዞታ ስም ትክክል መሆኑ የተረጋገጠለነት ባለይዞታ በክፍል 1 ዓምድ 6 በተመዘገበው ሰብል የተያዙ ማሣዎች ብዛት በዚህ ዓምድ መሞላቱንና ትክክል መሆኑን ከቅጽ 97/3 «ሀ» ፤ «ሐ» ጋር በማመሳከር ማረጋገጥ፡፡ ይህ ዓምድ በምንም ዓይነት በሠረዝ አይታለፍም፡፡ በተጨማሪም አንድ ማሳ በድብልቅ ሰብሎች የተያዘ ከሆነ ከአንድ ጊዜ በላይ ሊቆጠር እንደሚችል ማስታወስ ያስፈልጋል፡፡

ዓምድ 6 የሰብል ምርት ከአለፈው ዓመት ጋር በማነጻጸር ባለይዞታ ይጨምራል ካለ ኮድ «1» ለውጥ የለም/እኩል ነው ካለ ኮድ «2» ይቀንሳል ካለ ኮድ «3» በዚህ ዓምድ ተገልጾ ለኮድ መጻፊያ በተዘጋጀው ክፍት ቦታ ከሶስቱ አማራጮች ተስማሚው ኮድ መሞላቱን ማረጋገጥ በዚህ ዓምድ ኮድ «2» ከተሞላ ከዓምድ 7.10 ባዶ መተዋቸውን ማረጋገጥ ያሻል፡፡

ዓምድ 7 በዓምድ 6 ኮድ «1» ከተሞላ በዚህ ዓምድ የሚጨመረው ምርት መጠን በመቶኛ መሞላቱን ማረጋገጥ::

ዓምድ 8 በዓምድ 6 ኮድ «3» ከተሞላ በዚህ ዓምድ የሚቀንሰው ምርት መጠን በመቶኛ መሞላቱን ማረጋገጥ በተጨማሪም ምርት ከ100 ፐርሰንት በላይ/ማለትም 150፣200፣300፣ ... ወዘተ/ ሊቀንስ ስለማይችል በዚህ ዓምድ ከ100 ፐርሰንት በላይ ምርት መቀነሱ ተመዝግቦ ከተገኘ የተመዘገበውን በመሠረዝ በምትኩ 100 መመዝገብ ይኖርበታል::

ዓምድ 9 በዓምድ 8 የሚቀንሰው ምርት መጠን በመቶኛ መሞላቱን እንደተረጋገጠ በዚህ ዓምድ ለምርታማነት መቀነስ አንድ ዋና ምክንያት መመዝገቡን ማረጋገጥና ከአንድ በላይ ምክንያነት የተገለጸ እንደሆነ በተቀራረበ አካባቢ ለሚገኙ ባለይዞታዎች ከተሞሉ መረጃዎች ጋር በማመሳከር ተጨባጭ የሆነ አንድ ምክንያት መያዝ ያስፈልጋል:: ለተመዘገበው የምርታማነት መቀነስ አንድ ዋና ምክንያት በሠንጠረዥ 2 ውስጥ ከተዘረዘሩት የምርታማነት መቀነስ ዋና ዋና ምክንያቶች ኮድ ተስማሚውን በመምረጥ በዚህ ዓምድ በተሰጠው ክፍት ቦታ መሙላት::

ዓምድ 10 በዓምድ 7 የሚጨመረው ምርት መጠን በመቶኛ መሞላቱ እንደተረጋገጠ በዚህ ዓምድ ውስጥ በዓምድ 7 የተሞላው መጠን ላይ 100 በመደርደር የተገኘው ውጤት በትክክል መመዝገቡን ማረጋገጥ ያስፈልጋል:: ሆኖም በዓምድ 6 ኮድ «2» ከተሞላ ወይም ከዓምድ 7.9 ባዶ ከተተወ/በሠረዝ ከታለፈ በዓምድ 10፣100 መመዝገቡ ማረጋገጥ ያስፈልጋል:: በዓምድ 8 የምርታማነት መቀነስ በመቶኛ መሞላቱ ከተረጋገጠ በዓምድ 8 የተመዘገበውን ከ100 በመቀነስ የሚገኘው ውጤት በዓምድ 10 በትክክል መመዝገቡን ማረጋገጥ ያስፈልጋል:: በተጨማሪም አንድ ባለይዞታን ብቻ በተመለከተ ከዓምድ 6.9 እርስ በርሱ የሚቃረን ነገር ተመዝግቦ ከተገኘ ለመረጃ ሰብሳቢው በማስረዳት መረጃውን እንደገና መመሪያ መሠረት ማረም አስፈላጊ ነው::

ዓምድ 11 በዚህ ዓምድ መረጃ ሰብሳቢው ያስፈራቸው አስተያየቶች ካሉ ማንበብና አስተያየቶች ለኤዲቲንግና ኮዲንግ ሥራው የሚሰጡት ጠቀሜታ ካሉ ይህንኑ በሥራ ላይ ማዋል ተገቢ ነው:: በምንም ዓይነት በዚህ ዓምድ የሰፈሩ አስተያየቶች ሳይነበቡ መታለፍ አይኖርባቸውም::

2. በቅጽ ግ.ና.ጥ 97/3ሀ በጊዜያዊ ሰብሎች የተያዙ ማሣዎች እና የእርሻ ስራ አጠቃላይ ሁኔታና የስፋት ልኪ ውጤት

ክፍል 1 የአካባቢ መለያ

ዓምድ 1-5 ክልል፣ዞን፣ ወረዳ፣ ገ/ማህበር እንዲሁም የቆጠራ ቦታ ስምና ኮድ ከቅጽ ግ.ና.ጥ 97/1 ክፍል 1 ከአምድ 1-5 መተላለፉን እና በኮድ መስጫው ቦታ ከቅርንጫፍ ጽ/ቤቱ የተሰጠውን ኮድ መሞላቱን ማረጋገጥ::

ዓምድ 6-8 የቤተሰብ መለያ ቁጥር፣ የባለይዞታ መለያ ቁጥርና ስም በቅደም ተከተል ከቅጽ ግ.ና.ጥ 97/1 ክፍል 2 ዓምድ 1፣3 እና 4 በቅደም ተከተል በትክክል መወራረሱን ማረጋገጥ፣ የቤተሰቡ ሀላፊ ፆታ ደግሞ በዓምድ 7 መሞላቱን ማረጋገጥ::

ዓምድ 9-14 የባለይዞታው ስም፣ እድሜ በሙሉ አመት፣ ጾታ፣ የቤተሰብ አባላት ብዛት፣ የትምህርት ሁኔታ ስም ፣ ኮድ እና የግብርናው አይነት በቅደም ተከተል መሞላቱን ማረጋገጥ::

ክፍል 2 በጊዜያዊ ሰብሎች የተያዙ ማሣዎችና የእርሻ ስራ አጠቃላይ ሁኔታ

ዓምድ 1 በዚህ አምድ ተራ ቁጥር ተሰጥቷል::

ዓምድ 2 በዚህ አምድ ለባለይዞታው የሚቀርቡ ጥያቄዎች ተዘርዝረዋል::

ዓምድ 3 እያንዳንዱን ለሰብል ትንበያ መረጃ በተሰበሰበለት ይዞታ የፓርሴልና የማሣ ቁጥሮችና የሰብል ሰሞች በእያንዳንዱ አምድ ስር መሞላቱን እና ኮዳቸው ከሠንጠረዥ በትክልል ተወስዶ መሞላቱን ማረጋገጥ:: በዓምድ 4 እና 5 ደግሞ ማሣው የተለካበት ቀንና ወር፣ ስፋት በስኩዌር ሜትር ቤሪንግና ርዝመት መሞላቱን ማረጋገጥ::

ተራ ቁጥር 1-3 ከላይ መረጃ ለተሰበሰበላቸው ይዞታዎች የይዞታ አይነት ከኮድ 1-3 በጥያቄ 1፣ ኤክስቴሽን መርሃ ግብር ከታቀፈ ኮድ 1 እና ካልታቀፈ ኮድ «2» በጥያቄ 2 እና የመስኖ ዘዴ ከተጠቀመ ኮድ «1» ካልተጠቀመ ኮድ «2» መሞላቱን ማረጋገጥ::

ተራ ቁጥር 4-7 በእያንዳንዱ መረጃ ለተሞላባቸው ይዞታዎች ምርጥ ዘር ከሆነ ኮድ 1 የአካባቢ ዘር ከሆነ ኮድ «2» በጥያቄ 5 መሞላቱን ማረጋገጥ:: በተራ ቁጥር 5 የአካባቢ ዘር መጠን ተብሎ ኮድ «2» ከተሞላ በአምድ 6

መጠኑ በስታንዳርድ መለኪያ መሞላቱን እና ጥያቄ 6 እና 7 በሰረዝ መታለፉን ማረጋገጥ፡፡ በተራ ቁጥር 5 ምርጥ ዘር ተብሎ ኮድ «1» ከተሞላ ጥያቄ6 በሰረዝ መታለፍ እና በጥያቄ 6 መጠኑ በስታንዳርድ መለኪያ መሞላቱን እና በጥያቄ 7 የዘሩን ዋጋ መሞላቱን ማረጋገጥ፡፡

<u>ተራ ቁጥር 11-13</u> በጥያቄ 11 ብልሽትን ለመከላከል/ለጥንቃቄ የተወሰደ እርምጃ ካለ ኮድ «1» ከሌለ ደግሞ ኮድ «2» መሞላቱን ማረጋገጥ፡፡ በጥያቄ 11 ለብልሽት/ለጥንቃቄ እርምጃ ተወስዶ ኮድ 1 ከተሞላ በአምድ 13 የእርምጃው አይነት የኬሚካል ከሆነ ኮድ «1» ኬሚካል ያልሆነ ከሆነ ኮድ «2» በተጨማሪም ሁለቱም ከሆነ ኮድ «3» ለተሞላላቸው በጥያቄ በጥያቄ 11 የኬሚካል የሆነ እርምጃ ከተወሰደ በመረጃ ሰብሣቢው መመሪያ ከተዘረዘሩት 7 አማራጮች ውስጥ ኮድ የተሞላ መሆኑን ማረጋገጥ፡፡

<u>ተራ ቁጥር 14-18</u> በተራ ቁጥር 14 ማዳበሪያ ከተጠቀመ ኮድ «2» መሞላቱን ካልተጠቀመ ኮድ «2» መሞላቱን ማረጋገጥ በጥያቄ 14 ኮድ «2» ከተሞላ ጥያቄ 15 ፣ 17፣ በጥያቄ 15 የተፈጥሮ ማዳበሪያ ተሞልቶ ኮድ «1» ከተሞላ ጥያቄ 15 እና 16 በሰረዝ መታለፍ አለባቸው፡፡ የኬሚካል ማዳበሪያ ከተጠቀመ በጥያቄ 17 በሰረዝ መታለፉን ማረጋገጥ እና ሁለቱንም አይነት ማዳበሪያ ከተጠቀመ ጥያቄ 16፣ እና 17 ሣይሞሉ መታለፍ የለበትም፡፡

3. <u>በቅጽ ግ.ና.ጥ 97/3ሐ በድብልቅ ሰብሎች የተያዙ ማሣዎች እና የእርሻ ስራ አጠቃላይ ሁኔታና የስፋት ልኬ ውጤት</u>

<u>ክፍል 1</u> <u>የአካባቢ መለያ</u> በዚህ ቅጽ ያለው የአካባቢ መለያ ከቅጽ ግ.ና.ጥ 97/3ሀ ከተሰጠው መመሪያ በተመሣሣይ መልኩ የሚሰራ ይሆናል፡፡

<u>ክፍል 2 በድብልቅ ሰብሎች የተያዙ ማሣዎች እና የእርሻ ሥራ አጠቃላይ ሁኔታና የስፋት ልኪ ውጤት</u>

በዚህ ክፍል ያሉት መረጃዎች ኤዲት ለማድረግ የአርሻ ስራ አጠቃላይ ሁኔታና የስፋት ልኪ ውጤት በቅጽ ግ.ና.ጥ 97/3ሀ መመሪያን:: የተከተለ ሲሆን በተመሣሣይ መልኩ አንድ አይነት ጽንሰ ሀሳብ ያላቸው ጥያቄዎች በተመሣሣይ መልኩ መመሪያውን መጠቀም ይቻላል:: ሆኖም በቅጽ ግ.ና.ጥ 97/3ሀ ያልተካተቱ ጥያቄዎች እንደሚከተለው ይቀርባሉ::

<u>ተራ ቁጥር 4</u> ድብልቅ ሰብሎችን በያዝነው ማሣ ላይ የሚገኘው እያንዳንዱ የሰብል አይነት የያዘው የመሬት ስፋት በመቶኛ መሞላቱንና ለአንድ ማሣ ድምሩ 100 መሆኑን እና በእያንዳንዱ ሰብል የተያዘው ይኸው ስፋት በመቶኛ መሞላቱን ማረጋገጥ::